

Guia docent

804452 - CV - Cultura Visual

Última modificació: 25/07/2023

Unitat responsable: Centre de la Imatge i Tecnologia Multimèdia
Unitat que imparteix: 804 - CITM - Centre de la Imatge i Tecnologia Multimèdia.

Titulació: GRAU EN DISSENY DIGITAL I TECNOLOGIES MULTIMÈDIA (Pla 2023). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2023   **Crèdits ECTS:** 6.0   **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Laguillo Abbad, Clara

Altres:

METODOLOGIES DOCENTS

---

1. Comentari de les activitats o exercicis proposats.
  2. Adquisició de nous coneixements.
  3. Explicació activitats o exercicis proposats.
- Aquestes franges d'activitat es modulen en funció dels continguts corresponents.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Coneixements

Reconèixer els conceptes fonamentals implicats en la comunicació gràfica i visual, com a coneixements relacionats amb l'anàlisi i la composició de les imatges en el context del disseny de continguts i productes multimèdia.

Habilitats o destreses

Analitzar tant la història com la teoria crítica i estètica de la imatge, en el context de la cultura audiovisual.

Coneixements

1. Resoldre exercicis o pràctiques relacionades amb la identitat visual.
2. Comprendre els conceptes implicats i resoldre els exercicis o pràctiques relacionades amb la comunicació gràfica i visual.
3. Analitzar tant la història com la teoria crítica i estètica de la imatge, en el context de la cultura audiovisual.
4. Analitzar i construir imatges.
5. Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
6. Utilitzar estratègies per a preparar i dur a terme les presentacions orals i redactar textos i documents amb un contingut coherent, una estructura i un estil adequats i un bon nivell ortogràfic i gramatical.
7. Identificar les pròpies necessitats d'informació i utilitzar les col·leccions, els espais i els serveis disponibles per a dissenyar i executar recerques simples adequades a l'àmbit geogràfic.
8. Després d'identificar les diferents parts d'un document acadèmic i d'organitzar les referències bibliogràfiques, dissenyar i executar una bona estratègia de recerca avançada amb recursos d'informació especialitzats, seleccionant la informació pertinent tenint en compte criteris de rellevància i qualitat.
9. Planificar la comunicació oral, respondre de manera adequada les qüestions formulades i redactar textos de nivell bàsic amb correcció ortogràfica i gramatical.
10. Utilitzar estratègies per a preparar i dur a terme presentacions orals i redactar textos i documents amb un contingut coherent, una estructura i un estil adequats i un bon nivell ortogràfic i gramatical.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	30,0	20.00
Hores activitats dirigides	12,0	8.00
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup mitjà	18,0	12.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Tema 1: Introducció a la cultura visual: construir i llegir allò visual

Descripció:

- 1.- Què és cultura? Què és la imatge? Sobre el que entenem per cultura visual
- 2.- Anàlisi de la imatge. Introducció a la semiòtica.
- 3.- Llegir una imatge; "maneres de mirar"
- 4.- L'imperi i l'estatut de les imatges

Activitats vinculades:

Exercici proposat a la pràctica 1

Dedicació: 25h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

Tema 2: Teoria i estètica de la imatge

Descripció:

- 1.- Reproductibilitat tècnica: de Benjamin a les xarxes socials. Cultura visual avui I
- 2.- La cultura de masses: la indústria cultural (Adorno), la societat de l'espectacle (Debord) i el big data.
- 3.- Això és art? Cultura visual avui II

Dedicació: 25h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

Tema 3: Història dels moviments artístics

Descripció:

- 1.- Ruptura amb l'acadèmia: L'impressionisme. Del Saló al Flanêur. L'impacte de la llum, la fotografia, les reformes urbanes. La ciència arriba al llenguatge
- 2.- Avantguardes I i II. El Futurisme. Manifestos, la destrucció com a forma artística. Surrealisme. Començar de nou. Art conceptual. Imaginaris promocionals. La disciplina de la forma. Bauhaus i avantguardes soviètiques. La línia clara, la diagonal i el punt de vista zenital. Contra l'ornament
- 3.- Polítiques de l'Art, cap a una indústria cultural: Expressionisme abstracte americà/ Informalismes. La política en el gest. Realismes en la Guerra Freda. Pop Art. Contra la transcendència i l'existencialisme. Fascinació, consumisme i integració de l'art en la vida quotidiana. L'emancipació de l'espectador
- 4.- Apropiacionisme i gir performatiu.

Activitats vinculades:

Exercici proposat a la pràctica 2

Dedicació: 25h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

Tema 4: Anotacions sobre fotografia, cinema i experiments audiovisuals

Descripció:

- 1.- L'impacte de la fotografia. Cronofotògrafs i pioners. Aparells pre-cinematogràfics
- 2.- El cinema com a llenguatge
- 3.- Imatges icòniques
- 3.- Post-fotografia i visualitats experimentals I i II. Document, espectacle. Una finestra a nous llenguatges

Activitats vinculades:

Exercici proposat a la pràctica 2

Dedicació: 25h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

Tema 5: La cultura visual omnipresent

Descripció:

- 1.- L'espectre electromagnètic: tele-presència visual. TV i publicitat
- 2.- Expressions de la cultura popular: herències del còmic i el graffiti
- 3.- La cultura visual al disseny i la moda
- 4.- Globalització visual: fenòmens de les xarxes
- 5.- Recerca visual en la pràctica multimedial

Activitats vinculades:

Exercici vinculat al debat - pràctica III

Dedicació: 25h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

- 3 exercicis: 10%/exercici - 30%
- Examen parcial- 20%
- Examen final- 40%
- Assistència i participació a classe – 10%

- L'avaluació de la participació de l'alumne en les activitats formatives de la matèria, i l'actitud d'aprenentatge, s'avaluaran mitjançant un seguiment de les seves intervencions a classe i de la proporció d'exercicis o pràctiques presentades.

Els estudiants que no superin l'assignatura mitjançant l'avaluació contínua tindran l'opció de presentar-se a la re-avaluació. Aquest examen permetrà reavaluar l'examen parcial i l'examen final (40% de la nota final de l'assignatura).

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Els exercicis es lliuraran a través del campus virtual.

Qualsevol incidència que no permeti resoldre les pràctiques en el termini indicat es comunicarà a la professora via Campus Virtual; amb posterioritat a aquesta comunicació, es resoldrà la pertinència o no de les causes que motiven la no presentació de l'exercici i s'establiran les alternatives per a completar l'avaluació si les causes són justificades. També es consideraran justificades les causes de no presentació d'exercicis que siguin comunicades al professorat per la Direcció d'estudis.

Les classes, es realitzen en modalitat presencial. Els exàmens seran en modalitat presencial. Les preguntes i problemes proposats en els exàmens fan referència al contingut teòric i pràctic de l'assignatura.

Les revisions i/o reclamacions respecte dels exàmens es realitzaran exclusivament en les dates i horaris establerts pel professorat dins allò previst al Calendari Acadèmic.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Stelzer, Otto. Arte y fotografía: contactos, influencias y efectos. Barcelona: Gustavo Gili, 1981.
- Ward, T.W. Composición y perspectiva. Barcelona: Blume, 1992. ISBN 9788487535932.
- Horkheimer, Max; Adorno, Theodor. Dialéctica del Iluminismo. Buenos Aires: Editorial Sudamericana, 1978.
- Paul, Christiane. Digital Art (World of Art). Thames & Hudson, 2003. ISBN 0500203679.
- Manovich, Lev. El lenguaje de los nuevos medios de comunicación: la imagen en la era digital. 1ª. Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica SA, 2005. ISBN 84-493-1769-X.
- Melot, Michel; Cándor Orduña, María. Breve historia de la imagen . Madrid : Siruela, cop. 2010. ISBN 978-84-9841-345-8.
- Ranciére, Jacques; Dilon, Ariel; Bassas Vila, Javier. El Espectador emancipado . Castellón : Ellago, 2010. ISBN 978-8496720923.
- Granés, Carlos. El Puño invisible : arte, revolución y un siglo de cambios culturales . Madrid : Taurus, cop. 2011. ISBN 978-84-306-0905-5.
- Benjamin, Walter. La obra de arte en la época de la reproductibilidad técnica. Buenos Aires: Editorial La Marca, 2017. ISBN 9789508892874.
- García-Matilla, A.; Aparici, R.. Lectura de imágenes. 3ª ed. Madrid : La Torre, 1998. ISBN 9788479602239.
- Scharf, Aaron; Pardo de Santayana, Jesús. Arte y fotografía . Madrid : Alianza, DL 1994. ISBN 8420671258.
- Sougez, Marie Loup. Historia de la fotografía . 5a ed. rev. y aum. Madrid : Cátedra, cop. 1994. ISBN 8437602882.
- Muriel, Daniel & Crawford, Garry. Video Games as Culture. Considering the Role and Importance of Video Games in Contemporary Society.. Routledge, 2018. ISBN 9781138655119.
- Debord, Guy; Pardo, José Luis; Pardo, José Luis. La Sociedad del espectáculo . Valencia : Pre-textos, 1999. ISBN 978-84-8191-442-9.
- Freund, Gisèle. La fotografía como documento social. 5ª ed. Barcelona : Gustavo Gili, 1993.
- Lanier, Jaron. Contra el rebaño digital: un manifiesto. 1ª. Barcelona: Random House Mondadori, 2011. ISBN 978-84-8306-917-2.
- Tatariewicz, Wladyslaw. Historia de la estética. Madrid : Akal, 1987-1991.
- VV.AA. La cultura de la imagen. Madrid : Fragua, 2006. ISBN 9788470741906.
- Darley, Andrew. Cultura visual digital: Espectáculo y nuevos géneros en los medios de comunicación. Madrid : PAIDOS IBERICA, 2003. ISBN 9788449313240.
- Manovich, Lev. Cultural Analytics. Mit Press, 2020.
- Mirzoeff, Nicholas. Cómo ver el mundo: una nueva introducción a la cultura visual. Barcelona: Espasa Libros (Paidós), 2016. ISBN 978-84-493-3216-6.
- Higgs, John. Historia alternativa del siglo XX: más extraño de lo que cabe imaginar. 1ª. Barcelona : Penguin Random House Grupo Editorial (Taurus), 2015. ISBN 978-84-306-1743-2.
- Gere, Charlie. Digital Culture. 2nd Expanded Edition. London: Reaktion Books, 2008. ISBN 1861893884.
- Gompertz, Will; Corriente Basús, Federico. ¿Qué estás mirando? : 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos . Tres Cantos (Madrid) : Taurus, 2013 + 1 full pleg. ISBN 978-84-306-0125-7.
- Fontcuberta, Joan. La furia de las imágenes: notas sobre la postfotografía. 1ª. Barcelona : Atmarcadi SL, 2018.
- Mirzoeff, Nicholas. Una introducción a la cultura visual. Madrid : Paidós, 2003. ISBN 9788449313905.
- Domínguez, Vicente. Pantallas depredadoras: el cine ante la cultura visual digital. 1ª. Oviedo, Gijón: Ediciones de la Universidad de Oviedo, Festival Internacional de Cine de Gijón, ISBN 978-84-8317-657-3.
- Guardiola, Ingrid. L'Ull i la navalla : un assaig sobre el món com a interfície . Primera edició. Barcelona : Arcàdia, setembre del 2018. ISBN 9788494717475.
- Mitchell, W. J. T; Mellén, Isabel. ¿Qué quieren las imágenes? : una crítica de la cultura visual . Vitoria-Gasteiz : Sans Soleil, 2017. ISBN 978-84-946119-9-5.
- McCloud, S. Entender el cómic: [el arte invisible]. Barcelona: Astiberri, 2005. ISBN 9788496815124.
- Mitchell, W. J. T. Teoría de la imagen. Madrid : Akal, 2009. ISBN 9788446025719.
- Albers, Josef; Balseiro, María Luisa. La Interacción del color . 4a ed. Madrid : Alianza Editorial, 1984. ISBN 8420670014.
- Berger, John. Modos de ver . Barcelona : Gustavo Gili, 1974. ISBN 9788425218071.
- Brea, José Luis. Las Tres eras de la imagen : imagen-materia, film, e-image . Tres Cantos, Madrid : Akal, cop. 2010. ISBN 9788446031390.
- Crow, David. No te creas una palabra : una introducción a la semiótica . Barcelona : Promopress, 2008. ISBN 9788493588113.
- Hall, Doug; Fifer, Sally Jo; Bolt, David; Ross, David A; Hall, Doug; Fifer, Sally Jo. Illuminating video : an essential guide to video art . New York (N.Y.) : Aperture in association with the Bay Area Video Coalition, 1990. ISBN 0893813907.